

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot
wijziging van artikel 17 van het Subsidiebesluit van 22 november
2013
- Principiële goedkeuring

Samenvatting:

Dit dossier heeft betrekking op de sociale bijdragen te betalen door organisatoren gezinsopvang (al dan niet samenwerkend) voor wat betreft de RSZ bijdragen sui generis onthaalouders.

Het besluit past het subsidiebedrag aan om tegemoet te komen aan de stijging van de sociale zekerheidsbijdragen die door de organisatoren gezinsopvang moeten worden betaald voor de kinderbegeleiders onthaalouders Sui Generis.

Bijlagen

- het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering;
- het advies van de Inspectie van Financiën;
- het begrotingsakkoord.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld: opgroeien

Inhoudelijk structurelement: geïntegreerd gezinsbeleid

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Wetgevingsadvies

Het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2023/180 van 12 mei 2023.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Dit dossier heeft betrekking op de sociale bijdragen te betalen door organisatoren gezinsopvang (al dan niet samenwerkend) voor wat betreft de RSZ bijdragen voor onthaalouders in het specifieke sui generis statuut.

Een organisator moet voor de onthaalouder in het sui generisstatuut werkgevers- en werknemersbijdragen betalen aan RSZ. De prestatiesubsidie binnen de trap 2 subsidie (subsidie voor inkomenstarief) voor gezinsopvang is daarom iets hoger dan de aan de onthaalouder te betalen onkostenvergoeding. Op die manier wordt de organisator ook per prestatie forfaitair gesubsidieerd voor de te betalen RSZ-bijdragen. De bijdragen aan de RSZ zijn gebaseerd op een berekening door de RSZ dat uitgaat van een fictief loon. Dat fictief loon wordt aangenomen als de maandelijks inkomsten van een voltijds presterende onthaalouder die daartoe gemiddeld vier voltijdse kinderen per dag opvangt op kwartaalbasis. Het is dus een omzetting van prestatiegebonden vergoedingen naar aan door de RSZ verondersteld (en dus 'fictief' maandloon). Dit is zo vastgelegd in federale regelgeving over dit sui generis statuut .

Het spreekt voor zich dat als het fictief loon stijgt, de bijdragen ook stijgen. Aan de basis van dat fictief loon ligt het GGMMI, het gemiddeld gewaarborgd minimum maandinkomen, zoals dit wordt vastgelegd door de Nationale Arbeidsraad. Dit GGMMI wordt telkens geïndexeerd wanneer de spilindex is overschreden.

De organisatoren van de gezinsopvang door sui generis onthaalouders merken sinds het tweede kwartaal 2022 een significante toename van hun RSZ bijdragen. Na onderzoek en na aftoetsen bij de RSZ blijkt dat een specifieke stijging van het GGMMI aan de basis ligt. Die stijging is het gevolg van een federaal sociaal akkoord van 8 juni 2021. Zie [Sociaal akkoord van 8 juni 2021 voor u uitgelegd \(vbo-feb.be\)](https://www.vbo-feb.be/~/media/Documenten/2021/06/20210608_Sociaal%20akkoord%20van%208%20juni%202021%20voor%20u%20uitgelegd%20(vbo-feb.be).pdf) (punt 6). De sociale partners hebben, met akkoord van de federale regering, voorzien om het GGMMI op te trekken in 3 stappen, een eerste verhoging van 76,28 euro bruto gaat in op 1 april 2022.

Aan de Vlaamse subsidieforfait per prestatie is er sindsdien echter niets gewijzigd, de hoogte is dezelfde gebleven, met uitzondering van de gebruikelijke indexaties. De subsidie werd niet aangepast aan het federale sociale akkoord inzake het GGMMI. Organisatoren leggen daardoor dus momenteel zelf bij om hun bijdragen te kunnen betalen. De Vlaamse subsidie volstaat niet meer.

Wat bovendien ook een rol speelt is dat de Vlaamse structurele lastenvermindering, die door de RSZ wordt toegepast in de bijdrageberekening voor de sui generis onthaalouders, nooit mee geïndexeerd wordt. Naarmate de overschrijdingen van de splindex zijn toegenomen (wat met de energiecrisis het afgelopen jaar meermaals gebeurde op korte tijd) wordt het voordeel van deze lastenvermindering in de te betalen sociale bijdragen dus steeds kleiner, en de effectief te betalen bijdragen steeds groter.

Wat betekent dit voor de sector?

Uit de analyse van de gegevens van de organisatoren van gezinsopvang door sui generis onthaalouders blijkt duidelijk dat de toename van het GGMMI, versterkt door niet-indexering van de Vlaamse lastenvermindering, zorgt voor hogere bijdrages die niet gedekt zijn door Vlaamse subsidies.

Ook in de komende jaren zijn er verdere verhogingen van het GGMMI in het vooruitzicht gesteld. Zonder een navenante aanpassing van de betreffende subsidie door de Vlaamse overheid zullen de tekorten van deze voorzieningen steeds verder oplopen en onhoudbaar worden. Het voorliggende ontwerp van besluit verhoogt daarom nu het betreffende subsidiebedrag,

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1.

Voorziet een eerste stijging van het subsidiebedrag voor gezinsopvang dat betrekking heeft op de kinderopvangprestaties. De stijging is het resultaat van het vastgestelde ontstane tekort in de subsidie per prestatie, en verhoogt daarom het subsidiebedrag navenant, i.c. met 1,35 euro, hetzij 0,77 euro per prestatie ter vergoeding van de verhoogde bijdragen in 2023, aangevuld in 2023 met 0,58 euro voor de verhoging in 2022 (3 kwartalen). Dat betekent een stijging van het bedrag dat is opgenomen in het besluit van 24,06 euro (aan prijsniveau 1 april 2021) voor de prestatiesubsidie naar 26,88 euro (aan prijsniveau 1 april 2022, ingangsdatum van de verhoging).

Artikel 2.

Voorziet de correctie van de verhoogde tussenkomst in 2023 (0,58 euro) naar aanleiding van de verhoogde bijdragen in 2022. Het bedrag voor de prestatiesubsidie bedraagt dan 26,30 euro (aan prijsniveau van 1 april 2022) vanaf 1 januari 2024.

Artikel 3.

Artikel 1 heeft uitwerking met ingang van 1 januari 2023.

Artikel 2 treedt in werking op 1 januari 2024.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De berekening van de meerkost voor de organisatoren Gezinsopvang en Groep SOO gebeurt als volgt:

Op basis van een representatieve steekproef werd berekend dat de het basisbedrag van de prestatiesubsidie per kinderopvangdag 0,77 euro te laag ligt om kostendekkend te zijn voor de organisatoren n.a.v. de toename GGMMI.

Met andere woorden: uit de analyse blijkt duidelijk dat de toename van het GGMMI zorgt voor hogere bijdrages die niet gedekt zijn door de subsidie voor de prestatiecomponent. (De aanpassing van het GGMMI vanaf 01/04/2022 betreft overigens niet enkel een verhoging van het bedrag van het GGMMI, doch ook het afschaffen van de verschillende categorieën en leeftijdsgrenzen in het GGMMI.)

In onze extrapolatie voor de sector rekenen we met het gemiddeld aantal opvangprestaties van 2019 en 2022. Het aantal prestaties in de 'Corona-jaren' 2020 en 2021 is immers niet representatief voor een normaal kalenderjaar. In 2022 zien we overigens nog steeds een effect van de coronapandemie (minder prestaties).

De in het federale sociale akkoord voorziene tijdstippen van verhoging GGMMI n.a.v. federaal sociaal akkoord van 8 juni 2021 zijn de volgende:

1 april 2022: verhoging GGMMI met 76,28 euro;

1 april 2024: verhoging GGMMI met 35 euro;

(Dit zijn de niet-geïndexeerde bedragen. Inmiddels werd de spilindex nog 3 keer overschreden)

	1/01/2023	1/01/2024
Data verhoging GGMMI	Prijsniveau 01/04/2022	Prijsniveau 01/04/2022
Verhoging van bedrag prestatievergoeding	€ 1,35	€ 0,77
Aantal prestatiedagen per jaar (gemiddelde van 2019 en 2022)	4.543.950	4.543.950
Bijkomende uitgave op jaarbasis nav verhoging	€ 6.134.332	€ 3.498.842

De geraamde meerkost op jaarbasis bedraagt:

- In 2023: 6.134 duizend euro.
- Vanaf 1 januari 2024: 3.499 duizend euro.

Deze uitgaven zullen aangerekend worden op begrotingsartikel GDF-AGEF2UA-WT van de begroting van Opgroeien regie.

Inspectie van Financiën

Het advies van de Inspectie van Financiën met referentienummer IF/23/1831 werd verleend op 24 mei 2023

IF verleende negatief advies gebaseerd op 3 argumenten:

- 1) De steekproef wordt onvoldoende onderbouwd.
De mate waarin dit tekort zich voordoet hangt niet samen met de grootte van de organisatoren.
In de berekening van de sociale bijdrage van de onthaalouders gaat het steeds om een individuele berekening per onthaalouder, op basis van haar prestaties.
De steekproef bevat meer dan 2 mio prestaties, dit vormt bijna de helft van alle prestaties. Alle prestaties vormen een tekort en leveren een gewogen gemiddelde aan over 2022 van 0,77 euro per volle prestatie.
- 2) De retro activiteit werd aangepast en moet inderdaad vanaf 01/04/2022 zijn.
- 3) De benodigde middelen met een structureel karakter van 5 mio euro zouden niet gegarandeerd zijn.

Helaas stellen we vast dat de gezinsopvang elk jaar een behoorlijk aantal plaatsen verliest.

De meerkost van deze verhoging van de prestatiesubsidie wordt dan ook gecompenseerd binnen de kredieten voorzien voor Gezinsopvang, meerbepaald op de budgettaire ruimte die vrijkomt door de daling in het aantal gesubsidieerde plaatsen Gezinsopvang.

Het aantal gesubsidieerde plaatsen Gezinsopvang is tussen 31/12/2019 en 31/12/2022 gedaald met 1.356 plaatsen.

De gemiddelde kostprijs per plaats bedraagt 3.497,54 euro. Hierdoor is er een budget van 4.732 duizend euro beschikbaar voor deze maatregel vanaf 2023.

Begrotingsakkoord

Het begrotingsakkoord werd verleend op 12 juli 2023 op voorwaarde dat

- conform de afspraken binnen de Vlaamse regering d.d. 21 april 2023 de verhoging van de forfaitaire subsidie pas wordt toegekend vanaf 1/1/2023 en de verhoging van de forfaitaire subsidie voorzien op 1/4/2024 wordt geschrapt mits ontbreken van een afdoende, aanvaarde compensatie;
- de budgettaire weerslag wordt opgevangen binnen de beschikbare enveloppe voor de subsidiëring van de kinderopvang. Dit kan vanuit de budgetten uitbreidingsbeleid en/of de recuperatie van vrijgekomen middelen ten gevolge van de vrijwillige stopzetting van vergunde plaatsen binnen de kinderopvang.

Aan de voorwaarden van het begrotingsakkoord wordt tegemoetgekomen. Een eventuele stijging van de forfaitaire subsidie vanaf 1/4/2024 met afdoende, aanvaarde compensatie kan later aan de Vlaamse Regering voorgelegd worden.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de bestuurszaken, niet vereist is.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

- 1 personeel: het voorstel heeft geen weerslag op gebied van personeelsinzet;
- 2 werkingsuitgaven: het voorstel heeft geen weerslag op de lopende uitgaven van de lokale of provinciale besturen;
- 3 investeringen en schulden: het voorstel heeft geen investeringen als gevolg;
- 4 ontvangsten: het voorstel heeft geen bijkomende ontvangsten als gevolg.

Conclusie: het voorstel heeft geen weerslag op de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Voor het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering zal het advies van de Raad van State gevraagd worden.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van artikel 17 van het Subsidiebesluit van 22 november 2013;
- 2° de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Hilde CREVITS